

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzetek

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület havonta megjelenő kiadványa

VI. évfolyam 60. szám
2002 február

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék”
(Vörösmarty Mihály)

A Budapesti Örmény Kisebbségi Önkormányzatok Társulása tagszervezetei: a II., VI., IX. és XI. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzatok, valamint az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén 17 órakor - hívottan és hívatlanul - mindenkit szeretettel vár a Budapest, V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe

Lapunk az interneten: www.magy-orm.axelero.hu honlapon.

Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@axelero.hu

Bálint Tibor - kitüntetése és eltávozása –

Bálint Tibor kolozsvári író 2002. január 22-én vette át *Rockenbauer Zoltán* kultuszminiszter úrtól a Márai Sándor díjat az Iparművészeti Múzeum aulájában rendezett ünnepség kapcsán. Az ünnepségnek méltó keretet adott a „Nemzet, kultúra, örökség”, Millenniumi könyvmustra, amelyen a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által támogatott közel kétezer könyv került bemutatásra. (Büszkén mondhatjuk, hogy az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület kiadó két könyve is megjelent: *Gudenus János József: Örmény eredetű magyar nemesi családok genealógiája*, valamint *Az erdélyi magyar-örmények társadalmi szerepe, örmény-katolikus egyháza és identitástudata régen és ma c.* konferenciakötete.)

Gion Nándor méltatta a díjazottat, a következő szavakkal:

„Egy igen tehetséges, sőt sikeres költő, aki általában a magasságokban lebegett, mesélte valamikor régebben, hogy valamelyik sikeres Könyvhéten dedikálás közben felfigyelt egy furcsa férfiúra, aki tétován lapozgatta a pultra kirakott könyveket. Amolyan tanácstalan és tájékozatlan olvasónak vélte, szóba elegyedett hát vele, segíteni akart neki. Aztán meglepetten tapasztalta, hogy az illető módfelett tájékozott az irodalomban és nem csak az irodalomban. Tájékozott polgár. Bálint Tibornak hívták a könyveket lapozó embert. A költő korábban néhányszor hallotta már a nevet, de mint afféle költő, nem foglalkozott behatóbban a szépprózai művekkel. A kötetlen beszélgetés után előkereste Bálint Tibor néhány könyvét. Előbb megállapította, hogy a tájékozott polgár írni is tud. Aztán megállapította, hogy egészen jó író. Majd pedig azt, hogy kiváló erdélyi magyar író. Tovább nem fokozta.

Mondjuk ki tehát egész egyszerűen: Bálint Tibor magyar író. Csöndesen megírta a maga könyveit Kolozsváron, vagy annak környékén, és korunkhoz méltó elborzasztó kifejezéssel élve „versenyképesen”, beépült az egyetemes magyar irodalomba. Valamivel szebben azt mondhatnánk, hogy a ma élő magyar prózairók legjobbjai közé tartozik. Bizonyosság erre az *Önkéntes rózsák Szodomában*, a *Zokogó majom* című regénye, vagy a *Bábel toronyháza*. És persze az elbeszélések és a mesék.

Közben látszólag tétován lapozgat a könyvekben, a történelemben és napjainkban. Valójában nagyon céltudatosan csinálja. Ezt időnként még a lírai költők is észreveszik.

Mert jó könyveket ír. A Márai Sándor díj rangot jelent. Kiváló író, tisztességes polgár adta hozzá a nevét. Bálint Tibor rászolgált.”

Bálint Tibor a díjátadás másnapján, a kerekasztal-beszélgetés során elmondta: „Már csak azért is áthévit e megtisztelő díj, mert Márai Sándor munkáit már kora ifjúságomban megszerettem, és elbűvöltek igéző részleteikkel, őszinteségükkel, a sajátos iróniával, amellyel ellenpontozta vallomásait. Később

magamban a Budenbrock házhoz, és sok vonatkozásban a Thibauld családhoz hasonlítottam ezt az alkotását.

Az önként vállalt emigrációban is közel éreztem Öt, láttam a csonkig égő gyertyákat, és több külföldi kiadó jóvoltából, ahova a sors kegyéből eljutottam, megismerhettem későbbi naplóit is, ma pedig ott sorakoznak íróasztalom sarkán és az olvasólámpa közelében. Összerakva úgy olvasom ezeket a gyémántszilánkokat, akár valami irodalmi breviáriumot, s ha kiválasztok egyet-egyet közülük, mindig lelki fürdőt jelentenek számomra munkám megkezdése előtt.

E briliáns műhelyforgácsok egy nagyműveltségű, bölcs és elhivatott európai íróról vallanak, és csak sajnálni tudom, hogy remek rádió- és tévéjátékait nem hallhattam, nem láthattam, csupán nyomtatásból ismerem, a *Jób... és a könyve* című gyűjteményes kötetéből, amely a müncheni Griff kiadónál jelent meg. Márai Sándor tragikus halálának hírére megdöbbenve vettem tudomásul, és egyik nagy tanítómestermként gyászolom Öt ma is a szívemben..."

S amikor ezeket a szavakat hallgattuk, akik jelen voltunk Bálint Tibor barátaiként a díj átadási ünnepségen, majd a kerekasztal-beszélgetésen, még nem sejtettük, hogy utoljára voltunk együtt és utoljára hallhattuk magvas eszme-futtatását Márai Sándorról, az irodalomról. Kolozsvárra visszatérve, 2002. január 27-én szívinfarktusból váratlanul elhunyt, csöndesen, ahogyan élt és alkotott. Pedig csak 70 éves volt. S magával vitte csöndes szemlélődéseiből meg nem született remekműveit. Megint szegényebbek lettünk.

Emlékét, beszélgetéseinket, művei mondanivalóját magunkban hordjuk, s próbálunk belőle meríteni.

Büszkék vagyunk arra, hogy ismerhettük s hogy az Armenia Örménymagyar Baráti Társaság nála talált otthonot, felesége Bálintné Kovács Júlia elnöklétével. Köszönjük Tibor, hogy kiálltál az örménymagyarok mellett, segítetted őket. Kérjük, hogy továbbra is egyengess az útjukat. Szükségünk van rá.

Bálint Tibor (1932-2002)

Kolozsvárt született, élt és halt meg. Tanulmányait is szülővárosában végezte. A Napsugár szerkesztője volt.

Életműve: Csendes utca (1963), Búcsú a rövidnadrágtól (1964), Cérnakáplár (1964), Fekete Péter (1967), Önkéntes rózsák Szodomában (1967), Zokogó majom (1969), Császár és kalaposinas (1971), Sánta angyalok utcája (1972), mely drámáját Kolozsvárt mutatták be, Robot Robi kalandjai (1973), Nekem már fáj az utazás (1973), Angyaljárás a lépcsőházban, Kenyér és gyertyaláng (1975), Zarándoklás a panaszfalhoz (1978), Látomás mise után (1979), Mese egy örült kakaduról (1982), Én voltam a császár (1984), Kifli utca, zsemle szám (1978), Mennyei romok (1979), Családi ház kerttel (1986), A háromszáz esztendőös pacsirta (1986), Nyargaló ihlet (1988), Égi és földi kvartély (1989), Babel toronyháza (1996).

Díjai: A Román Írószövetség prózadíja (1963), a Kolozsvári Írók Társaságának díja (1979), Déry Tibor-jutalom és Krúdy Alapítvány díja (1992), Soros ösztöndíj (1994), József Attila díj (1998), a Magyar Rádió és Magyar Televízió nívódíjai, Márai Sándor díj (2002).

Az erdélyi sajtó is emlékezik az elhunytára... (két emlékező írás a kolozsvári Szabadság című napilapból), 2002. február 4.

A tehetség milliárdosa

Több százan kísérték utolsó útjára szombaton délben a Házsongárdi temetőben a hetvenedik életében elhunyt kiváló kolozsvári író, immár az égi sánta angyalok utcájából letekintő *Bálint Tibort*. A népes család mellett pályatársak, barátok, közéleti személyiségek, ismerősök, de főleg az olvasók népes táborából jöttek el búcsút venni a tragikus hirtelenséggel eltávozott írótól. Nem magunktól vagyunk azok, akik vagyunk - mondotta a szertartást végző *Tőkés István*, nyugalmazott református teológiai professzor - tudnunk kell, hogy az Úr minden embert egy-egy vetőmagnak teremtett. S valóban, Bálint Tibor jó vetőmagnak bizonyult, hiszen neve immár végleg összefonódott Kolozsvárral, a Zokogó majommal, az erdélyi, és az egész magyar nyelvterület irodalmával. Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak, a kincses város szegény írója pedig tudott zokogni a közösségért, őt elsősorban „a hit, és a